

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Центральна наукова бібліотека
Історичний факультет

Євген Петрович Пугач —
професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(до 80-річчя від дня народження)

Біобібліографічний покажчик

Харків — 2015

УДК 930:016:929 Пугач Є. П.
ББК 63.1д Пугач
П 88

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № від 01.07. 2015 р.)*

Укладачі: Ю. Ю. Полякова, М. Г. Станчев

Науковий редактор **С. Ю. Страшнюк**

Рецензенти:

С. М. Куделко — кандидат історичних наук, професор кафедри історіографії, джерелознавства історичного факультету, директор Центру краєзнавства імені П. І. Тронька Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Д. В. Миколенко — кандидат історичних наук, доцент кафедри нової та новітньої історії, заступник декана з наукової роботи історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Євген Петрович Пугач — професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : (до 80-річчя від дня народження) : біобібліогр. покажч. / уклад. М. Г. Станчев, Ю. Ю. Полякова ; наук. ред. С. Ю. Страшнюк ; бібліогр. ред. С. Б. Глибицька. — Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. — 25 с.

Біобібліографічний покажчик містить біографічну довідку про професора Харківського університету Євгена Петровича Пугача, перелік його наукових робіт, захищених під його керівництвом дисертацій та літератури про нього. Видання призначене науковим працівникам, викладачам, студентам та всім, хто цікавиться історією Словаччини.

УДК 930:016:929 Пугач Є. П.
ББК 63.1д Пугач

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2015
© Станчев М. Г., Полякова Ю. Ю., уклад.,
2015
© Дончик І. М., макет обкладинки, 2015

УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ ПЕДАГОГ, НАУКОВЕЦЬ І ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ

Коли відбуваються зустрічі випускників історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, то колишні студенти обов'язково з великою повагою і вдячністю відгукуються про професора Євгена Петровича Пугача, який на все життя запам'ятався як висококваліфікований фахівець, мудрий наставник, чуйна та доброзичлива людина. Магнетизм багатогранної особистості Євгена Петровича полягає у вмінні переконливо формулювати глибокі думки про історичне минуле і сьогодення, дотримуватися високого стандарту шляхетної поведінки за будь-яких життєвих обставин, підтримувати людей у їх прагненнях до самовдосконалення і поступу.

Минуло 30 років з дня мого вступу на славетний історичний факультет класичного Харківського університету. Нині вже маю певний позитивний досвід викладацької та наукової діяльності, однак поруч з моїм науковим керівником завжди відчуваю себе студентом та аспірантом тих складних часів суспільних потрясінь і пошуку соціально акцентованих орієнтирів, коли під його впливом відбувалося моє особистісне та професійне становлення. Вплив Вчителя виявлявся як у процесі наукових дискусій або обговорення певних життєвих ситуацій, так і на невербальному рівні, коли Євген Петрович у повсякденному житті демонстрував велику науку гідно жити серед людей. Як наслідок, часто з великим задоволенням ловлю себе на думці, що мої вчинки корелюються із системою життєвих координат глибоко шанованої мною людини, мого Вчителя. Більше того, ретранслюю стиль наукової та життєвої школи Євгена Петровича Пугача у спілкуванні з колегами та учнями. І водночас намагаюсь розгадати загадку його яскравого феномену.

Життєвий шлях майбутнього професора Харківського університету Євгена Петровича Пугача розпочався 8 липня 1935 року в мальовничому селі Петровське на Красноградщині Харківської області в сім'ї вчительки початкової школи. Як й усім дітям війни, йому довелося пережити її лихоліття, голод 1947 року. За таких складних умов він зберіг любов до життя і жагу до знань. Після закінчення початкової школи щоднини наполегливо ходив на навчання до семирічки сусіднього села Ленінка за 7 кілометрів від дому.

1950 року з посвідченням про отримання неповної середньої освіти і грамотою за відмінне навчання 15-річний хлопець вступив до Красноградського педагогічного училища. Так розпочався шлях у самостійне життя. За чотири роки навчання Євген Пугач отримав не лише глибокі знання і навички вчителя, але й набув досвіду громадської діяльності як ватажок комсомольської організації педучилища. Своїми успіхами він завдячував вчителям, які привчили до наполегливості у навчанні і досягненні життєвих цілей, сформували уміння працювати над собою та з людьми. З тих пір ці риси притаманні йому, де б він у подальшому не навчався чи працював.

Після закінчення з відзнакою Красноградського педагогічного училища у 1954 році Євген Петрович вступив на історико-філологічний факультет Харківського педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди. Проте 1956 року за постановою уряду студентів-істориків з педагогічних інститутів перевели для подальшого навчання на історичні факультети університетів.

З того часу життя Євгена Петровича Пугача назавжди пов'язано з Харківським університетом. Цілком природно, що спогади ювіляра про навчання та більш ніж піввікову роботу в Alma Mater за назвою «Все має життя — це університет!» опубліковано саме в університетському часописі «Universitates». Тут розпочався шлях в науку і педагогічну діяльність. В університеті доля звела з професором Степаном Івановичем Сідельниковим, який став науковим наставником і безумовним життєвим авторитетом.

Спільно було визначено вивчення історії сусіднього словацького народу як стратегічний напрям наукових пошуків. Одним з визначальних чинників такого вибору була схожість історичної долі словацького та українського народів. Саме в площині історії словаків була виконана дипломна робота студента Євгена Пугача, за яку він був нагороджений премією і грамотою Міністерства вищої освіти на республіканському конкурсі студентських наукових робіт. У подальшому основним напрямом наукових пошуків молодого історика стало дослідження боротьби словаків за національну самобутність і рівноправність в складі Чехословаччини.

Наукова і педагогічна діяльність в університеті поєднувалася з громадською діяльністю. Ще до захисту дипломної роботи у квітні 1959 року Євген Петрович Пугач був обраний секретарем Держинського райкому комсомолу м. Харкова, де він працював до жовтня 1963 року. Держинський район був одним із центральних районів міста. В його межах розміщувалося сім вищих навчальних закладів, у тому числі й університет, близько двох десятків проектних і науково-дослідних інститутів, 5 технікумів, 20 середніх шкіл, 2 театри та декілька інших культурних установ. Робота була напруженою та цікавою, сприяла набуттю значного досвіду спілкування з людьми.

Лише в листопаді 1963 року вдалося зосередитися на науковій діяльності. Євген Петрович вступив до стаціонарної аспірантури Харківського університету, де під науковим керівництвом професора С. І. Сідельнікова зосередився над підготовкою кандидатської дисертації за темою «Політична боротьба в Словаччині у 1945–1948 рр.». Деякі представники кафедр суспільних наук висловлювали щирий подив щодо нехтування кон'юнктурними канонами: «А чому не в Чехословаччині у цілому?» Однак у формулюванні теми виявилася принципова позиція аспіранта та його наукового керівника, адже саме 1963 року в ЧССР були реабілітовані так звані «словацькі буржуазні націоналісти». В радянських бібліотеках спеціальна наукова література та джерела за темою дисертації

були практично відсутні, що об'єктивно зумовило необхідність наукового стажування в Чехословацькій Республіці. Лише у 1965 році вдалося отримати дозвіл на десятимісячне наукове стажування в Братиславському університеті імені Я. А. Коменського. Упродовж цього часу було зібрано унікальний матеріал в архівах і бібліотеках Братислави та Праги, а також налагоджено усталені наукові контакти з провідними словацькими та чеськими істориками.

Після повернення з наукового відрядження у жовтні 1966 року Євгена Петровича Пугача було призначено викладачем кафедри нової та новітньої історії історичного факультету Харківського університету. Завершувати дисертацію довелося у контексті підготовки двох основних та одного спеціального лекційних курсів.

Захист кандидатської дисертації відбувся у червні 1968 році на засіданні спеціалізованої вченої ради з історії при Харківському університеті. Інститутом слов'янознавства АН СРСР, як провідною науковою організацією, була дана висока оцінки підготовленої Євгеном Петровичем дисертації. Першим опонентом виступила один з провідних радянських фахівців з історії Чехословаччини доктор історичних наук, професор Мельнікова Ірина Миколаївна.

Успішно захищена дисертація упродовж тривалого часу прискіпливо розглядалася Вищою атестаційною комісією СРСР, що було зумовлено відомими подіями 1968 року в Чехословаччині. Нарешті 14 лютого 1969 року рішенням ВАКу Є. П. Пугачу було присуджено науковий ступінь кандидата історичних наук.

У жовтні 1968 р. Євгена Петровича призначили деканом підготовчого факультету для іноземних громадян Харківського державного університету імені О. М. Горького. Надалі науково-педагогічна діяльність на історичному факультеті поєднувалася з адміністративною роботою на посаді декана іншого факультету. У грудні 1973 року йому було присвоєно вчене звання доцента кафедри нової та новітньої історії.

Визнанням високого рівня наукових досліджень Євгена Петровича були публікація його статті в науковому збірнику філософського факультету Братиславського університету імені Я. А. Коменського (серія «Історія»), а також участь у всесоюзних наукових конференціях істориків-славістів. Дві з цих конференцій, де Є. П. Пугач був членом оргкомітетів, проводилися на базі Харківського університету як одного з найпотужніших центрів славістики. У 1989 році на шпальтах словацького наукового часопису «Historicky časopis» було опубліковано його статтю «Місце Словаччини в Чехословацькій революції 1944–1948».

У 1970–1980-х роках Є. П. Пугач неодноразово відвідував архіви і бібліотеки Братислави та Праги з метою збору матеріалу для монографії та докторської дисертації, присвяченої особливостям Чехословацької революції 1945–1948 рр. Однак у зв'язку з активною громадською роботою в університеті часу для наукових досліджень залишалось обмаль. З жовтня 1973 року по жовтень 1985 року Євген Петрович неодноразово обирався секретарем парткому Харківського університету. За спогадами університетських старожилів у цей період партком став авторитетним громадським органом, який виконував не лише свої «рутинні» функції, але й був справжнім дискусійним майданчиком та інституцією, зорієнтованою на сприяння у підготовці науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, підборі та вихованні керівників навчальних і наукових підрозділів. Особлива увага приділялась підтриманню нормального психологічного клімату в колективах, збереженню кращих університетських традицій. Забезпечення задекларованих пріоритетів вимагало від секретаря багато часу і зусиль, уміння працювати з колективом й індивідуально з викладачами, науковцями, інженерами та технічними працівниками університету.

Увесь час Євген Петрович читав лекції студентам, керував написанням дипломних робіт, видавав наукові статті, регулярно виступав у засобах масової інформації. Він тричі обирався до Харківської міської ради народних депутатів, де очолював постійну комісію по народній освіті.

Працюючи з 1985 року на відповідальній посаді проректора з навчальної роботи Харківського державного університету імені О. М. Горького, Євген Петрович багато уваги приділяв покращанню методичної роботи зі студентами заочної і вечірньої форм навчання, зміцненню зв'язків із загальноосвітньою школою, створенню у м. Харкові та області перших ліцеїв та гімназій. Одночасно з 1993 року по 1998 рік очолював кафедру нової та новітньої історії. Залишивши у листопаді 1993 року посаду проректора, зосередився на удосконаленні навчального процесу та науково-дослідної діяльності кафедри в умовах розбудови системи вищої освіти незалежної України. Принагідно зазначимо, що у 1993–1994 навчальному році він один з перших на історичному факультеті започаткував практику читання лекцій українською мовою.

У 1990-х роках Євген Петрович активно долучився до роботи з підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації через аспірантуру для університету та Харківського регіону. Під його науковим керівництвом захищено 12 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.02 — всесвітня історія. Аспірантами виконувалися дисертаційні дослідження з широкого спектру наукових проблем. Особлива увага приділялася дослідженню боротьби слов'янських народів за національні права («Роль словацького національного повстання 1944 р. в переході Чехословаччини до національно-демократичної революції», «Національний рух лужицьких сербів у 1945–1949 рр.», «Висвітлення російською пресою національно-визвольної боротьби македонців наприкінці ХІХ — початку ХХ ст.» тощо). Під його науковим керівництвом також були виконані роботи, присвячені американському окупаційному режиму в післявоєнній Німеччині, російсько-японським стосункам, російсько-білоруським відносинам на початку ХХІ ст., ролі офіцерів Генерального штабу в здійсненні зовнішньої політики Російської імперії на мусульманському Сході другої половини ХІХ ст. Три дисертації підготовлено з проблем історії Болгарії і Македонії, три — з історії

Словаччини. Наступництво у дослідженні проблем історії Словаччини забезпечили дисертації В. І. Ковальова, Є. С. Рогового та Є. О. Мухіна. Два учні невдовзі стали докторами наук.

У 2000 році Євгену Петровичу було присвоєно вчене звання професора кафедри нової та новітньої історії.

Упродовж 1996–2010 років Є. П. Пугач незмінно виконував обов'язки вченого секретаря спеціалізованої вченої ради із захисту докторських (кандидатських) дисертацій з історичних дисциплін Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сотні здобувачів наукових ступенів, які захищали дисертації в спецраді, з великою теплотою і вдячністю згадують Євгена Петровича, який допомагав у підготовці необхідних документів і давав мудрі поради щодо проходження процедури захисту. Об'єктивним підтвердженням якості виконуваної ним роботи з атестації науково-педагогічних кадрів було затвердження ВАК України усіх ухвалених спеціалізованою вченою радою рішень.

Майже 50 років Євген Петрович є членом Ради історичного факультету, 37 років працював у вченій раді Харківського університету.

Професор Є. П. Пугач активно продовжує науковий пошук. У 1990-х роках брав участь у написанні 2 підручників з історії слов'ян для студентів вищих навчальних закладів, а також двох збірок документів (у співавторстві). Ним одноосібно підготовлено розділи посібника «Історія Центрально-Східної Європи» (Львів, 2001), колективної монографії «Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна за 200 років» (Харків, 2004) та ін. Своєрідним проміжним підсумком багаторічних наукових розвідок з історії Словаччини стало видання у 2013 році одноосібною монографії «История Словакии», підготовленої з використанням словацьких джерел, а також робіт словацьких і чеських істориків. Праця охоплює період від появи слов'янських племен у Прикарпатській котловині у VI ст. н. е. до сучасності.

Як провідний вітчизняний фахівець-славіст Є. П. Пугач традиційно запрошується до рецензування наукових робіт, присвячених дослідженню проблем історії країн Центрально-Східної Європи.

Протягом останніх десяти років Євген Петрович виконував обов'язки Генерального директора Музейного комплексу Харківського університету, визнаного кращим музеєм вищого навчального закладу м. Харкова. За його участю обладнано нову експозицію Музею історії Харківського університету на другому поверсі головного корпусу університету, організовано святкування 200-річчя заснування біологічної та мінералогічної колекції сучасного Музею природи Харківського університету тощо.

Євген Петрович продовжує натхненно та змістовно читати свій улюблений лекційний курс «Нова і новітня історія західних та південних слов'ян», а також спецкурс, присвячений встановленню тоталітарних режимів в країнах Центрально-Східної Європи у післявоєнний період, керує дипломниками і аспірантами, працює над спогадами.

Наш ювіляр має вагомі досягнення у викладацькій, науково-дослідній та громадській діяльності. Водночас він сповнений нових планів і, як завжди, націлений на самовіддане служіння своєму народові та рідній Alma Mater. Тож побажаємо йому максимальної самореалізації, творчої наснаги, нових наукових звершень і великого людського щастя!

Безмежно вдячний учень,
головний науковий співробітник
відділу наукового забезпечення організації
роботи та управління органами прокуратури
Науково-дослідного інституту Національної академії
прокуратури України доктор юридичних наук,
кандидат історичних наук, професор О. С. Проневич

ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ, НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ, АДМІНІСТРАТИВНОЇ І ГРОМАДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Є. П. ПУГАЧА

1935, 8 липня — народився в родині сільської вчительки в с. Піщанка Красноградського району Харківської області.

1947—1950 — навчався в Ленінській восьмирічній школі Красноградського району Харківської області.

1950—1954 — навчався в Красноградському педагогічному училищі Харківської області.

1954—1956 — студент історичного відділення Харківського педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди.

1956—1959 — переведений на історичний факультет Харківського державного університету імені О. М. Горького.

1959—1963 — секретар Дзержинського райкому комсомолу Харкова.

1963 — нагороджений Почесним Знаком ЦК ВЛКСМ «За відмінну роботу в комсомолі».

1963—1966 — аспірант кафедри нової та новітньої історії історичного факультету Харківського державного університету імені О. М. Горького.

1964, травень-вересень — парторг Українського республіканського штабу студентських будівельних загонів на цілині (Кустанайська область Казахської РСР).

1964, вересень — нагороджений медаллю «За освоєння цілинних земель».

1965, жовтень — 1966, червень — наукове стажування в університеті імені Я. А. Коменського (м. Братислава, Чехословацька Соціалістична Республіка).

1966, вересень — викладач кафедри нової та новітньої історії історичного факультету Харківського державного університету імені О. М. Горького.

1967, вересень — старший викладач кафедри нової та новітньої історії історичного факультету Харківського державного університету імені О. М. Горького.

1968, червень — захист кандидатської дисертації на тему «Політична боротьба в Словаччині в 1945-1948 рр.».

1968, жовтень — 1973, жовтень — декан підготовчого факультету для іноземних громадян Харківського державного університету імені О. М. Горького.

1969, лютий — ВАК СРСР присвоєно науковий ступінь кандидата історичних наук.

1970, квітень — до 100-річчя від дня народження В. І. Леніна нагороджений медаллю «За доблестный труд».

1972, лютий — доцент кафедри нової та новітньої історії історичного факультету Харківського державного університету імені О. М. Горького.

1973, жовтень — обраний секретарем партійного комітету Харківського державного університету імені О. М. Горького.

1976, березень — нагороджений орденом «Знак Почета».

1977, серпень — звільнений секретар партійного комітету Харківського державного університету імені О. М. Горького, доцент кафедри нової та новітньої історії історичного факультету Харківського державного університету імені О. М. Горького.

1982, травень — Указом Президії Верховної Ради Української РСР присуджено почесне звання «Заслуженого працівника вищої школи Української РСР».

1985, листопад — 1993, листопад — проректор з навчальної роботи Харківського державного університету імені О. М. Горького.

1978—1986 — депутат Харківської міської ради народних депутатів.

1993—1998 — завідувач кафедри нової та новітньої історії історичного факультету Харківського університету.

1996—2010 — Вчений секретар спеціалізованої Ради по захисту докторських дисертацій з історії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

1999, вересень — нагороджений знаком «Відмінник освіти України».

2000, листопад — рішенням Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України присвоєно вчене звання професора по кафедрі нової та новітньої історії.

2000, грудень — по теперішній час — професор кафедри нової та новітньої історії історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

2005, березень — 2013, червень — Генеральний директор Музейного комплексу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (за сумісництвом).

БІБЛІОГРАФІЯ

Друковані праці професора Є. П. Пугача

1965

1. Политическая борьба в Словакии накануне февраля 1948 г. // Из истории борьбы КПСС за построение социализма и создание коммунистического общества в СССР. — Харьков, 1965. — Вып. 4. — С. 193—205.

1966

2. Антинародна діяльність католицького кліру в Словаччині в 1945—1948 рр. // Вісник Харківського університету. — 1966. — № 17 : Історія. — Вип. 1. — С. 58—65.

1967

3. Боротьба Комуністичної партії Словаччини за селянські маси в 1945—1948 рр. // Вісник Харківського університету. — 1967. — № 22 : Історія. — Вип. 2. — С. 68—77.

1968

4. Политическая борьба в Словакии в 1945—1948 гг. : автореф. дис. ... на соиск. учен. степени канд. ист. наук. — Харьков, 1968. — 23 с.
5. Политическая борьба в Словакии в 1945—1948 гг.: дис. на соиск. учен. степени канд. ист. наук. — Харьков, 1968. — 414, XXV с.

1972

6. Коммунистическая партия Словакии в борьбе за обеспечение победы социалистической революции в Чехословакии // *Historica : zbornik filozofickej fakulty University Komtnskeho*. — Bratislava, 1972. — S. 33—59.
7. Словацьке національне повстання 1944 г. у працях чеських и словацьких істориків // Питання нової та новітньої історії. — Київ, 1972. — Вип. 14. — С. 149—155.

1973

8. [Рецензия] // Новые книги за рубежом по общественным наукам. — 1973. — № 4. — С. 52—56. — Рец. на кн.: *Slovenska agrarna otazka, 1944—*

1948 : Slovenská agrárna otázka 1944-1948 : O dvoch polohách agrárnej revolúcie na Slovensku, v českých krajinách a problém generálnej pozemkovej reformy / Samuel Cambel. — Bratislava : Pravda, 1972. — 428 s., tab., 1 vlož. mp.

9. [Рецензия] // Советское славяноведение. — 1973. — № 5. — С. 99–100. — Рец. на кн.: Путь чехословацкого крестьянства к социализму (1948–1960) / В. В. Марьина, Г. П. Мурашко. — Москва : Наука, 1972. — 335 с.

1974

10. К 30-летию Словацкого национального восстания // Советское славяноведение. — 1974. — № 5. — С. 26–34.

11. 57-я годовщина Великой Октябрьской социалистической революции : докл. секретаря парт. комитета на торжеств. собрании коллектива ун-та, 4 нояб. 1974 г. — Харьков, 1974. — 21 с.

1977

12. Час творення : [про досягнення ХДУ] // Ленінська зміна. — 1977. — 30 серп.

1979

13. Живе коріння традицій : У студентській аудиторії : [про студентські наукові гуртки ХДУ] // Соціалістична Харківщина. — 1979. — 14 лип.

1980

14. Діорама «Бій у с. Соколове 8 березня 1943 р.» : путівник = Диорама «Бой в с. Соколово 8 марта 1943 г.» : путеводитель = Dioráma «Voj v obci Sokolovo 8. marca 1943» : sprievodca = Dioráma «Voj o vesnici Sokolovo 8.března 1943» : průvodce / авт. тексту Є. П. Пугач. — Харків : Прапор, 1980. — 102 с. — Текст парал.: укр., рос., словац., чеськ.

15. Університет — Батьківщині : [до 175-річчя Харк. ун-ту] / І. Тарапов, Є. Пугач // Харківський університет. — 1980. — 11 берез.

1981

16. [Рецензия] // Український історичний журнал. — 1981. — № 3. — С. 151–152. — Рец. на кн.: Рабочий класс социалистической Чехословакии

(1948–1960 гг.) / В. В. Сухарев. — Киев : Высш. шк., Изд-во при Киев. ун-те, 1980. — 176 с.

1982

17. Новые публикации по истории борьбы Коммунистической партии Чехословакии за победу социалистической революции // Узловые вопросы советского славяноведения : тез. докл. и сообщ. IX Всесоюз. науч. конф. историков-славистов (21–23 сент. 1982 г.). — Ужгород, 1982. — С. 65–66.

18. Партийная забота об улучшении подбора, расстановки и воспитания научно-педагогических кадров // Авангардная роль вузовских коммунистов : семинар секретарей парт. организаций высш. учеб. заведений Укр. ССР, Киев, 11–12 нояб. 1981 г. — Киев, 1982. — С. 75–76.

1984

19. Для впевненого руху : Соціальна і громадська активність студента: із досвіду ХДУ // Вечірній Харків. — 1984. — 22 черв.

1985

20. Диорама «Бой в с. Соколово 8 марта 1943 г.» : путеводитель = Dioráma «Boj v obci Sokolovo 8. marca 1943» : sprievodca = Dioráma «Boj o vesnici Sokolovo 8. března 1943» : průvodce. — 2-е изд., с измен. — Харьков : Прапор, 1985. — 86 с. — Текст парал.: рус., словац., чеш.

21. Разработка К. Готвальдом стратегии и тактики Коммунистической Партии Чехословакии на завершающем этапе борьбы с фашизмом // Народно-демократические революции и развитие славянских стран по пути социализма : X Всесоюз. науч. конф. историков-славистов, 30 янв. – 1 февр. 1985 г. : тез. докл. и сообщ. — Харьков, 1985. — С. 45–51.

1987

22. История южных и западных славян : планы семинарских занятий для студентов 4 курса ист. ф-та / сост. Є. П. Пугач, В. В. Бойко, С. Ю. Страшнюк. — Харьков : Изд-во ХГУ ім. А. М. Горького, 1987. — 39 с.

1989

23. Монумент «Братерство по зброї» : нарис = Монумент «Братство по оружию» : очерк = Pamätník «Brantstvo v zbrani» : črta = Pomník «Bratrstvi ve zbrani» : črta / перекладачі О. М. Уліщенко, Любомир Шишак, Казі Тітова. — Харків : Прапор, 1989. — 133 с. : іл. — (Про доблесті, про подвиги, про славу). — Текст парал.: укр., рос., словац., чеськ.
24. Miesto Slovenska u Āeckoslovenskey Revolúciі, 1944—1948 // Historický Časopis. — Bratislava, 1989. — [Т. 37, № 1]. — S. 29—54.

1991

25. Дриновские традиции в Харькове / Е. П. Пугач, С. Ю. Страшнюк, В. Н. Шейко // Болгаристика в системе общественных наук: опыт, уроки, перспектива : тез. докл. и сообщ. Второй Всесоюз. конф. по болгаристике (II Дриновских чтений), 5–7 февр. 1991 г. — Харьков, 1991. — С. 12—17.
26. За високий професіоналізм : відповіді на запитання кореспондента / [запитував Р. Швець] // Харківський університет. — 1991. — 5 черв.
27. На путях интеграции [вуза и школы] // Материалы Всесоюзного совещания по управлению учебно-методическим процессом подготовки педагогов. — X, 1991. — С. 21–22.
28. Развитие советской болгаристики в Харькове // Харьков и Болгария : материалы науч. конф. — М., 1991. — С. 15–22.
29. Решающий подъем в Европе. Рост национально-освободительного движения за рубежом // Методическое пособие по политической истории для высших учебных заведений / под ред. проф. В. И. Танцюры. — Харьков, 1991. — Вып. 1. — С. 303—322.

1992

30. Харків як центр наукової славістики в ХІХ – на початку ХХ ст. / Є. П. Пугач, С. Ю. Страшнюк, Є. Х. Широкоград // X Всеукр. славістична конф. «Духовне відродження слов'ян у контексті європейської світової культури», 18–21 трав. 1992 р. : тези доп. — Чернівці, 1992. — Т. 2. — С. 256–259.

1993

31. Методичні рекомендації та матеріали по підсумках 1992—1993 навчального року і задачі університету на 1993—1994 навчальний рік / І. Є. Тарапов, М. І. Сазонов, Є. П. Пугач. — Харків : Вид-во ХДУ, 1993. — 107 с.

32. Словаччина, рік 1993 : [враження від перебування у Братиславі під час міжнародного з'їзду славистів] // Харківський університет. — 1993. — 5 жовт.

33. Харківський центр наукової славистики (XIX – початок XX ст.) / Є. П. Пугач, С. Ю. Страшнюк, Є. Х. Широкоград // Історія і культура слов'ян : зб. ст. — Київ, 1993. — С. 98–119.

34. Харьковский центр научной славистики (в XIX – начале XX ст.) / Е. П. Пугач, С. Ю. Страшнюк, Е. Ф. Широкоград // XI Medzinárodný zjazd Slavistov : zb. resumé. — Bratislava, 1993. — С. 287.

1995

35. Яким має бути підручник «Історія південних і західних слов'ян» для студентів історичних факультетів вищих навчальних закладів України / А. І. Мітряєв, Є. П. Пугач, С. Ю. Страшнюк, Г. Й. Чернявський // Відродження мов і культур західних і південних слов'ян в XVIII—XIX ст. : зб. ст. — Київ, 1995. — С. 109—115.

1998

36. Історія західних та південних слов'ян: XX століття : навч. посіб. / Є. П. Пугач, С. Ю. Страшнюк, Р. М. Постоловський ; під ред. канд. іст. наук Є. П. Пугача. — Харків : Око, 1998. — 462 с.

Зі змісту: Вступ. — С. 3–5 ; Розділ I. Західні і південні слов'яни на початку XX століття. 2. Чеські землі під владою Габсбургів. — С. 25–29 ; 3. Словацький народ в Угорському королівстві. — С. 29–33 ; Розділ II. Перша світова війна і боротьба західних і південних слов'ян за державність. 2. Чехи. — С. 65–68 ; 3. Словаки. — С. 69–70 ; Розділ III. Зарубіжні слов'янські держави між двома світовими війнами. 2. Чехословацька республіка. — С. 111–140 ; Розділ IV. Зарубіжні слов'янські народи і держави в роки Другої світової війни. 2. Протекторат Богемія і Моравія під владою фашистів. —

С. 199–209 ; Розділ V. Режим «народної демократії» в зарубіжних слов'янських країнах. 2. Чехословаччина. — С. 250–260 ; Розділ VI. У путях тоталітаризму. 2. Чехословаччина. — С. 319–339 ; Розділ VII. Крах тоталітарних режимів. Слов'янські країни Центральної і Південно-Східної Європи на сучасному етапі. 2. Чеська і Словацька Федеративна Республіка. — С. 389–400.

37. Політичні кризи та антитоталітарні рухи в країнах Східної Європи (50–80-ті роки XX ст.) : хрестоматія за спецкурсом для іст. ф-ту Харк. держ. ун-ту / С. Ю. Страшнюк, Є. П. Пугач. — Харків : Бізнес Інформ, 1998. — 391 с.

1999

38. Століття поступу : нариси з історії цукрового комбінату імені Леніна / В. В. Калініченко, В. В. Олянич, Є. П. Пугач. — Київ : Глобус, 1999. — 144 с.

2000

39. Встановлення тоталітарних режимів у країнах Центральної та Південно-Східної Європи (1944–1953 рр.) : хрестоматія для студентів іст. ф-тів вузів України / Р. М. Постолюк, Є. П. Пугач, С. Ю. Страшнюк. — Харків : Бізнес Інформ, 2000. — 470 с.

2001

40. История южных и западных славян. Ч. 2 // Историческое образование : программы общих курсов и метод. указ. : для студентов дистанционной формы обучения / под общ. ред. С. М. Куделко. — Харьков, 2001. — Т. 1. — С. 383—396.

41. Історія Центрально-Східної Європи : посіб. для студ. іст. і гуманіт. ф-тів ун-тів / за ред. Л. Зашкільняка. — Львів : Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2001. — 658 с. (ч.3.4)

Зі змісту: Розділ 9. Країни Центрально-Східної Європи в роки Другої світової війни. 1. Новий поділ Європи. — С. 459—463 ; 4. Чеські землі і Словаччина. — С. 475–480 ; Розділ 10. Країни Центрально-Східної Європи між тоталітаризмом і демократією (40–80-ті роки XX ст.). 4. Чехословацька Соціалістична Республіка. — С. 539–545 ; Розділ 11. Центрально-Східна

Європа на зламі ХХ і ХХІ століть. 5. Чехословаччина: Чехія і Словаччина. — С. 604–610.

2002

42. На межі століть : нариси з історії ВАТ «Насінневе» — «Цукрове» в смт Чапаєве Кегичівського району Харківської області (1991—2001 рр.) / Вол. В. Калініченко, В. В. Калініченко, Ю. Г. Крикливий, В. В. Олянич, Є. П. Пугач. — Харків : Око, 2002. — 319 с.

2003

43. Один із перших в Україні : (Музей історії Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна) // Невичерпне джерело духовності : нариси про діяльність музеїв історії вищ. навч. закладів м. Харкова / за заг. ред. В. І. Астахової. — Харків, 2003. — С. 5–13.

44. Человек дела : воспоминания о ректоре ХГУ проф. И. Е. Тарапове // Universitates = Университеты. — 2003. — № 2. — С. 52–53.

2004

45. Слово про вчителя : [спогади про С. І. Сідельнікова] / Історичний факультет: від покоління до покоління / під ред. С. І. Посохова. — Харків, 2004. — С. 98—102.

46. Університет — методичний центр вищої освіти, наукових досліджень і громадського життя Харкова у другій половині 50-х — 80-ті роки / [В. М. Духопельников, Є. П. Пугач] // Харківський університет — рідному місту / [під ред. проф. С. І. Посохова, проф. Є. П. Пугача]. — Харків, 2004. — С. 159–176. — Без підпису.

47. Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна за 200 років / [В. С. Бакіров, В. М. Духопельников, Б. П. Зайцев та ін.]. — Харків : Фоліо, 2004. — 750 с.

Зі змісту: [Передмова до розділу 8]. — С. 458—462. — Без підпису ; Розділ 8. § 3: Громадське життя університету у 50–80-х роках. — С. 522—548. — Без підпису.

2006

48. Музей історії харківського університету = Museum of History of Kharkov University : альбом-путівник / Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; уклад. В. Ю. Іващенко, І. В. Калініченко, Є. С. Марченко, Є. П. Пугач ; фотограф Є. В. Симоновський. — [Харків : Б. в., 2006]. — 13 с. : фотоіл.

49. Предисловие // Нам нелегко далась Победа... : воспоминания преподавателей и сотрудников Харьк. ун-та — участников Великой Отеч. войны : [сборник] / отв. ред. Е. П. Пугач. — Харьков : Изд-во ХНУ им. В. Н. Каразина, 2006. — 131 с.

2007

50. Национальное восстание 1944 г. и словацкая перспектива // Вісник Чернігівського педуніверситету ім. Т. Г. Шевченка. — 2007. — № 728 : Історія. — Вип. 38. — С. 134–139.

51. Несколько слов об ученом и неординарной личности // Оперезавший время : (книга о Н. Ф. Николаевском) / Харьк. нац. ун-т имени В. Н. Каразина ; сост. В. Н. Николаевский, Н. И. Сазонов. — Харьков, 2007. — С. 291–293.

52. Хранитель історії / [інтерв'ю брала] Анна Лукашик // Харківський університет. — 2007. — 2 січ.

2008

53. Встановлення тоталітарних режимів у країнах Центральної та Південно-Східної Європи : навч.-метод. посіб. — Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. — 90 с.

54. Місце Національного фронту в політичному житті Чехословаччини (1945–1948 рр.) // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки : міжвід зб. наук. праць. — Київ, 2008. — Вип. 17. — С. 155—168.

55. Народні фронти // Світова історія: ХХ століття : енцикл. словник / за ред. І. Підкови та Р. Шуста. — Львів, 2008. — С. 554–555.

56. Профессор С. И. Сидельников — выдающийся педагог и организатор науки // Дриновський збірник = Дриновски сборник. — Харків ; Софія, 2008. — Т. 2. — С. 279—282.

2009

57. Перше українське видання історії Болгарії // Дриновський збірник. — Харків ; Софія, 2009. — Т. 3. — С. 437—439. — Рец. на кн.: Історія Болгарії / В. П. Чорній. — Львів : ПАІС, 2007. — 404 с.

2010

58. Нова книга з історії боротьби словаків за визнання своєї самобутності // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки : міжвід. зб. наук. праць. — Київ, 2010. — Вип. 19. — С. 391—402. — Рец. на кн.: Історія словацького автономістського руху 1918—1939 рр. / І. О. Шніцер. — Ужгород, 2008. — 167 с.

2011

59. Место Словацкой Республики 1939—1945 годов в истории словаков // Историки-слависты Московского государственного университета имени М. В. Ломоносова. — Москва, 2011. — Кн. 8 : Славянский мир в поисках идентичности. — С. 964—976.

60. Пять лет с подготовительным факультетом // История подготовительного факультета для иностранных граждан Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина : исслед. и воспоминания ветеранов ф-та. — Харьков, 2011. — С. 166—171.

2012

61. Життя, віддане університету : (кілька добрих слів про Бориса Кириловича Мигалья) // Борис Кирилович Мигаль : спогади, документи, матеріали / уклад. В. М. Власенко, О. М. Головка, С. Є. Євсєєв, М. С. Лисенко ; відп. ред. проф. С. І. Посохов. — Харків, 2012. — С. 40—42.

62. Чеська і словацька історіографія про міфи з історії словацької нації // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки : між від. зб. наук. пр. — Київ, 2012. — Вип. 21. — С. 352—369.

2013

63. История Словакии : монография. — Харьков : Изд-во ХНУ имени В. Н. Каразина, 2013. — 343 с.
64. Чехословацька федерація як можливість встановлення рівних прав словаків і чехів в єдиній державі (спроби реалізації та її доля) // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. — X, 2013. — № 1087 : Історія. — Вип. 47. — С. 212—234.

2014

65. Детские воспоминания праздника Победы // Первый день без войны : Дети войны о войне и Победе / под общ. ред. В. И. Астаховой. — Харьков, 2014. — С. 101—106.
66. Мой первый декан // Историк по призванию: Исая Львович Шерман : (очерки и воспоминания). — Харьков, 2014. — С. 94—96.

2015

67. Евгений Петрович Пугач: «Вся моя жизнь — это Университет!» / беседовала Виктория Круглова // Universitates = Университеты. — 2015. — № 1. — С. 12—25.
68. Профессор А. Е. Кучер — истинно университетский человек // Александр Омелянович Кучер : Спогади, документи, матеріали. — Харків, 2015. — С. 74—77.
69. Человек, достигающий цели // Ученики об учителе : очерки о науч.-пед. и обществ. деятельности д-ра ист. наук, проф., первого ректора Харьк. гуманит. ун-та «Народная украинская академия» Валентины Илларионовны Астаховой : (к 80-летию со дня рождения). — Харьков, 2015. — С. 81—84.
70. Spomienky ukrajinského historika na vedecký pobyt na univerzite Komenského v Bratislave v rococh 1965–1966 // Pámet' národa : Rocnik XI. — Bratislava, 2015. — № 1. — S. 82—89.

71. Ковальов В. І. Вплив ідей і досвіду Словацького національного повстання на перетворення у Чехословаччині у період національно-демократичної революції : автореф. дис. на здобуття наук. ступеню канд. іст. наук : 07.00.03 / В. І. Ковальов. — Дніпропетровськ, 1993. — 18 с.
72. Проневич О. С. Національний рух лужицьких сербів у 1945—1949 рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеню канд. іст. наук : 07.00.02 / О. С. Проневич. — Харків, 1996. — 19 с.
73. Бурбига В. А. Македонське питання в російському слов'язознавстві та публіцистиці : автореф. дис. на здобуття наук. ступеню канд. іст. наук : 07.00.02 / В. А. Бурбига. — Харків, 1997. — 18 с.
74. Лобанова М. В. Участь Кристю Раковського у соціал-демократичному русі Болгарії (1903—1912) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеню канд. іст. наук : 07.00.02 / М. В. Лобанова. — Харків, 1997. — 16 с.
75. Турков В. В. Політика Росії щодо переселення та влаштування бессарабських болгар на південноукраїнських землях 1856—1971 рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеню канд. іст. наук : 07.00.02 / В. В. Турков. — Харків, 1997. — 21 с.
76. Грінченко Г. Г.. Американський окупаційний режим в Німеччині у 1945—1946 рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеню канд. іст. наук : 07.00.02 / Г. Г. Грінченко. — Харків, 2001. — 20 с.
77. Гоков О. О. Роль офіцерів Генерального штабу в здійсненні зовнішньої політики Російської імперії на мусульманському Сході в другій половині XIX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеню канд. іст. наук : 07.00.02 / О. О. Гоков. — Харків, 2004. — 18 с.
78. Дем'янчук Ю. А. Білорусько-російські відносини (1991—2000 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеню канд. іст. наук : 07.00.02 / Ю. А. Дем'янчук. — Харків, 2009. — 18 с.
79. Шаповалова О. О. Російсько-японські відносини (2000—2008 рр.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеню канд. іст. наук : 07.00.02 / О. О. Шаповалова. — Харків, 2009. — 19 с.

80. Роговий Є. С. Взаємовідносини суспільства та влади в Словацькій республіці (1939—1945 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеню канд. іст. наук : 07.00.02 / Є. С. Роговий. — Харків, 2011. — 24 с.
81. Фалько С. А. Військова розвідка у країнах Далекого Сходу (друга половина ХІХ — початок ХХ ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеню канд. іст. наук : 07.00.02 / С. А. Фалько. — Харків, 2012. — 19 с.
82. Мухін Є. О. Інтеграція Словацької Республіки до Європейського Союзу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеню канд. іст. наук : 07.00.02 / О. Є. Мухін. — Харків, 2015. — 19 с.

ЛІТЕРАТУРА ПРО Є. П. ПУГАЧА

83. Пугач Евгений Петрович // Историки-слависты СССР : библиограф. справ. / сост. С. И. Сидельников, Г. И. Чернявский. — Харьков, 1969. — С. 72—73.
84. Пугач Евгений Петрович // Историки-слависты СССР : библиограф. словарь-справочник. — Москва, 1981. — С. 138.
85. Пугач Евгений Петрович // История славяноведения в Харьковском университете : библиогр. указ. — Харьков, 1990. — Ч. 2 : 1917—1989. — С. 55—56.
86. Пугач Евгений Петрович // Преподаватели исторического факультета Харьковского госуниверситета (1933—1991) / сост. Б. П. Зайцев, С. М. Куделко, С. И. Посохов. — Харьков, 1992. — С. 34.
87. Пугач Євген Петрович // Біобібліографічний словник учених Харківського університету / [уклад. Б. П. Зайцев, С. І. Посохов, В. Д. Прокопова та ін.]. — Харків, 2001. — Т. 2 : Історики. — С. 265—267.
88. Пугач Євген Петрович // Історичний факультет: від покоління до покоління / під ред. С. І. Посохова. — Харків, 2004. — С. 155—157.
89. Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна за 200 років / [В. С. Бакіров, В. М. Духопельников, Б. П. Зайцев та ін.]. — Харків : Фоліо, 2004. — 750 с.

Про Є. П. Пугача див. «Іменний покажчик».

90. Демура Г. Обличчям до історії... : [про Є. П. Пугача – директора Музею історії університету] / Г. Демура, О. Івакін // Харківський університет. — 2005. — 8 листоп.
91. «Кращий керівник музею ВНЗ» : [Є. П. Пугач — переможець конкурсу] // Харківський університет. — 2005. — 11 жовт.
92. Пугач Євген Петрович // Вища школа Харківщини – кращі імена : Обласний конкурс–2005. — [Харків, 2005]. — С. 16.
93. Пугач Євген Петрович // Професори Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : біобібліогр. довід. — Харків, 2009. — С. 257.
94. Роговий Є. До ювілею Євгена Петровича Пугача / Євген Роговий // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. — Київ, 2010. — Вип. 19. — С. 23–25 з фото.
95. Пугач Євген Петрович // Історики Харківського університету : біобібліогр. довідник (1905—2013 рр.) / уклад. О. М. Богдашина, В. І. Бутенко, С. Р. Марченко [та ін.]. — Харків, 2013. — С. 197—199.
96. Віднянський С. Український вимір словацької історії / Степан Віднянський, Іван Боровець // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки : міжвід. зб. наук. пр. — Київ, 2014. — Вип. 23. — С. 313—323. — Рец. на кн.: Історія Словаччини / Є. П. Пугач. — Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. — 344 с.
97. Пугач Євген Петрович : Почесне звання «Заслужений працівник Вищої школи України // Державні нагороди та нагороджені в Україні : енцикл. вид. — Київ, 2014. — С. 251.
98. Миколенко Д. В. Дослідження історії зарубіжних країн Європи й Америки нового та новітнього часу на історичному факультеті / Д. В. Миколенко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. — 2015. — № 1145 : Історія. — Вип. 50. — С. 59–71.
С. 59–61: про праці Є. П. Пугача.

Іменний покажчик

- Астахова В. И. див. Астахова В. І.
Астахова В. І. 43, 65, (69)
Бакіров В. С. 47, 80
Богдашина О. М. 95
Бойко В. В. 22
Боровець І. 96
Бурбига В. А. 73
Бутенко В. І. 95
Віднянський С. 96
Власенко В. М. 61
Габсбурги (36)
Гоков О. О. 77
Головко О. М. 61
Готвальд К. (21)
Грінченко Г. Г. 76
Дем'янчук Ю. А. 78
Демура Г. 90
Духопельников В. М. 46, 47, 89
Євсєєв С. Є. 61
Зайцев Б. П. 47, 86, 87, 89
Зашкільняк Л. 41
Івакін О. 90
Іващенко В. Ю. 48
Калініченко В. В. 38, 42
Калініченко Вол. В. 42
Калініченко І. В. 48
Ковальов В. І. 71
Крикливий Ю. Г. 42
Круглова В. 67
Куделко С. М. 40, 86
Кучер А. Е. (68)
Лисенко М. С. 61
Лобанова М. В. 74
Лукашик А. 52

- Марченко Є. С. 48
 Марченко С. Р. 95
 Мар'яна В. В. (9)
 Мигаль Б. К. (61)
 Миколенко Д. В. 98
 Мітряєв А. І. 35
 Мурашко Г. П. (9)
 Мухін Є. О. 82
 Николаевский В. Н. 51
 Николаевский Н. Ф. (51)
 Олянич В. В. 38, 42
 Підкова І. 55
 Посохов С. І. 45, 46, 61, 86–88
 Постоловський Р. М. 36, 39
 Прокопова В. Д. 87
 Проневич О. С. 72
 Роговий Є. С. 80, 94
 Сазонов М. І. 31, 51
 Сазонов Н. И. див. Сазонов М. І.
 Сідельніков С. І. див. Сідельников С. И.
 Сідельников С. И. (45, 56), 83
 Симоновський Є. В. 48
 Страшнюк С. Ю. 22, 25, 30, 33–37, 39
 Сухарев В. В. (16)
 Танцюра В. И. 29
 Тарапов И. Е. див. Тарапов І. Є.
 Тарапов І. Є. 15, 31, (44)
 Тітова К. 23
 Турков В. В. 75
 Уліщенко О. М. 23
 Фалько С. А. 81
 Чернявський Г. И. див. Чернявський Г. Й.
 Чернявський Г. Й. 35, 83
 Чорній В. П. (57)
 Шаповалова О. О. 79
 Швець Р. 26
 Шейко В. Н. 25
 Шерман И. Л. (66)
 Широкоград Е. Ф. див. Широкоград Є. Х.
 Широкоград Є. Х. 30, 33, 34
 Шишак Л. 23
 Шніцер І. О. (58)
 Шуст Р. 57
 Cambel S. (8)

ЗМІСТ

Проневич О. С. Університетський педагог, науковець і громадський діяч.....	3
Основні дати життя, науково-педагогічної, адміністративної і громадської діяльності	
Є. П. Пугача	11
Бібліографія. Друковані праці професора Є. П. Пугача	14
Є. П. Пугач — науковий керівник.....	21
Література про Є. П. Пугача.....	23

Наукове видання

**Євген Петрович Пугач —
професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(до 80-річчя від дня народження)**

Біобібліографічний покажчик

Укладачі: Полякова Юліана Юріївна,
Станчев Михайло Георгійович

Науковий редактор Страшнюк Сергій Юрійович

Коректор О. В. токар
Комп'ютерне верстання
Макет обкладинки І. М. Дончик

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. Тираж 100 пр. Зам. № 110/15

Видавець і виготовлювач
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13. 10. 2010.

Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна
Тел. 705-24-32